

**Història de l'Antropologia II: de les Escoles
Clàssiques al Postmodernisme**

Codi: 105765
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Maria Montserrat Clua Fainé
Correu electrònic: Montserrat.Clua@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits però és recomana haver cursat prèviament l'assignatura "Història de l'antropologia I: dels Antecedents a Boas".

Objectius

Es tracta d'una assignatura que forma part de la Matèria "Historia de la Antropologia" i continua el desenvolupament històric de l'antropologia iniciat al primer semestre de 2n curs amb la "Història de l'Antropologia I." Aquesta part es fa en el segon semestre de 2n curs i explica les principals escoles i paradigmes teòrics que es van desenvolupar en les antropologies hegemòniques durant el període d'entreguerres i després de la Segona Guerra Mundial, fins arribar a la crisi postcolonial dels anys 70 i els primers plantejaments postmoderns.

El seu objectiu formatiu primordial és donar coherència històrica a les lectures que es fan de forma dispersa al llarg del Grau i que són sistematitzades de maneres molt diferents a la resta de les assignatures. En finalitzar el curs l'alumnat hauria de ser capaç de donar raó de:

- Les característiques generals, teòriques i metodològiques de les diferents escoles o corrents que s'han succeït en aquest període de la història de l'antropologia;
- Les tesis i desenvolupaments principals de cadascun dels/les autors/es considerats/des.

Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneix i es comprèn la història de la teoria antropològica i la gènesi dels seus conceptes bàsics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar críticament els materials etnogràfics com a proposta de models teòrics.
2. Establir la connexió històrica entre el coneixement etnogràfic i el desenvolupament teòric.
3. Explicar aspectes de la història de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
4. Exposar els conceptes propis de la història de la ciència.
5. Identificar els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació de la teoria antropològica amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i en les tendències interdisciplinàries actuals.
6. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Identificar les teories sobre l'espècie humana en la seva relació amb la producció de la societat i la cultura.
9. Integrar de manera holística els desenvolupaments dels camps clàssics de l'antropologia.
10. Reconèixer i interpretar les principals orientacions teòriques al llarg de la història de la disciplina des del segle XIX fins a l'actualitat.
11. Utilitzar els conceptes bàsics de la teoria antropològica.

Continguts

BLOC TEMÀTIC I. INTRODUCCIÓ

1. Quina història de quina antropologia
2. Del colonialisme a l'antropologia decolonial
3. Paradigmes, escoles nacionals, autors de referència

BLOC TEMÀTIC II. L'ANTROPOLOGIA BRITÀNICA D'ENTREGUERRES: EL FUNCIONALISME BRITÀNIC

1. El desenvolupament general de *l'antropologia social* en Gran Bretanya.
2. Funcionalisme i funcionalismes: diversitats al si de l'escola funcionalista.
3. Aspectes de teoria i mètode de l'orientació funcionalista.
4. L'aportació de Edward Evan Evans-Pritchard (1902-1973).

BLOC TEMÀTIC III. L'ANTROPOLOGIA FRANCESA I L'ESTRUCTURALISME DE LÉVI-STRAUSS

1. El desenvolupament general de *l'Ethnologie* a França
2. L'estructuralisme, una escola, un mètode, una activitat?
3. Claude Lévi- Strauss (I): cómo s'arriba a ser estructuralista.
4. Claude Lévi- Strauss (II), l'estudi del parentiu i el mite.

BLOC TEMÀTIC IV. LES ANTROPOLOGIES NACIONALS DESPRÉS DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

1. Postguerra, Guerra Freda i descolonització: continuïtats i crisis de l'antropologia
2. El retorn dels paradigmes? Neos i posts
3. El debat entre materialisme i simbolisme

BLOC TEMÀTIC V. MATERIALISMES

1. Antropologia marxista a França
2. Neoevolucionisme i neodifusionisme als EUA

3. Ecologia cultural
4. El materialisme cultural de Marvin Harris

BLOC TEMÀTIC VI. SIMBOLISMES

1. Antropologia lingüística i cognitiva
2. El simbolisme de V.Turner i M.Douglas
3. Els camins oberts per Marshall Sahlins

BLOC TEMÀTIC VII. LA CAIGUDA DEL MUR I EL GIR POSTMODERN

1. Repensant l'antropologia
2. Repensant l'etnografia: l'antropòleg com a autor
3. Clifford Geertz i el sorgiment de l'antropologia postmoderna

Metodologia

El/la protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge és l'estudiant, que ha d'aprofundir en el contingut teòric exposat a classe amb lectures complementàries a través de manuals d'història de l'antropologia i la lectura directa dels autors treballats en els textos de lectura obligatòria, així com amb altres lectures recomanades. El treball autònom per part dels estudiants consisteix fonamentalment en la recerca, comprensió i anàlisi d'informació, la realització de les lectures previstes, la realització i lliurament (en format paper i/o enviament via campus virtual) dels treballs i comentaris corresponents i la participació en els debats guiats.

Donat l'alt contingut teòric d'aquesta assignatura, es recomana llegir les lectures durant el curs, a mesura que s'inicien els temes i no deixar-les per al darrer moment. És convenient treballar bé les lectures (subratllar, fer esquemes i resums) per complementar els apunts i per preparar els exercicis de discussió de la lectura a l'aula.

En la Bibliografia general s'ofereix un llistat de manuals. Les lectures obligatòries dels comentaris i el calendari de lliurament dels treballs i l'examen es donaran el primer dia a classe i al Moodle

L'estudiant ha de tenir en compte que el Campus Virtual és l'espai a través del qual es notifiquen informacions fonamentals de l'assignatura (horaris de tutories, canvis de dates en les activitats o lliuraments programats, incidències varies, novetats, etc.). Per tant, és responsabilitat seva estar atent a les notícies i informacions que es vagin penjant durant el curs.

La metodologia implica el treball continuat a través de:

Classes teòriques i pràctiques dirigides pel professorat: Classes magistrals amb suport de TIC i seminaris de debat en gran grup i discussió de textos.

Cerca de documentació, lectura de textos, redacció de treballs: Definició de paraules clau i estratègies de cerca i bases de dades bibliogràfiques; lectura comprensiva de textos, recensions i assaigs bibliogràfics en grup i a partir d'una guia per a la seva realització

Estudi: Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Tutories: Atenció personalitzada a l'estudiant. Les tutories es realitzaran al despatx B/209 dins l'horari que indicarà la professora el primer dia de classe i al Moodle.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes magistrals	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Discussió de textos	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i en grup	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Estudi i treball personal	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Lectures	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Avaluació

Mòdul de treballs (30% de la nota final):

Treball escrit en grup d'un màxim de quatre persones a lliurar cap al final de l'assignatura. Durant el curs s'aniran fent tutories per a la preparació d'aquest treball.

Mòdul de participació (20% de la nota final): aquest mòdul no és recuperable.

Es faran diverses lectures obligatòries de textos que seran avaluades a través de la realització d'un comentari individual per a cada text i la seva discussió a classe. L'avaluació del Mòdul es desglossarà de la següent forma:

- El lliurament dels comentaris per escrit (per ordinadors) el dia de la discussió del text a l'aula (10%).
- L'assistència i participació en la discussió a l'aula (10%).

Mòdul de prova escrita (50% de la nota final)

Es faran dos exàmens (25% cada un) sobre el temari treballat a classe i les lectures obligatòries.

L'absència o lliurament fora de termini de les activitats d'avaluació sense una causa degudament justificada i acreditada significa que aquella activitat no serà avaluada. No s'acceptaran evidències d'avaluació que no s'ajustin als estàndards de format de les pautes i rúbriques de realització dels treballs.

Sobre la còpia, plagi o engany, segons la normativa vigent (Article 116. Resultats de l'avaluació), en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, la professora informará l'alumnat (a l'aula i via Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Criteris d'avaluació

Es considerarà no avaluable l'alumne que no hagi realitzat el treball en grup (30%), el primer examen (25%) i almenys un 50% de les discussions de les lectures a l'aula, excepte per causes justificades i degudament acreditades.

Per considerar superada l'assignatura cal obtenir una nota final mínima de 5, resultat de la mitjana de les notes de cada mòdul segons el seu percentatge de la nota final.

Criteris de recuperació

Podrà optar a recuperació l'alumnat suspès que compleixi els criteris per ser avaluable i hagi obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura de 3,5. La recuperació consistirà en un examen final. El mòdul de participació no és recuperable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de comentaris i discussió de lectures	20%	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Lliurament del treball en grup	30%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Proves escrites	50%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

AZCONA, Jesús, *Para comprender la antropología*, Estella, Verbo Divino, 1987 (vol. 1, "La historia"; vol. 2, "La cultura").

BARNARD, Alan & SPENCER, Jonathan: *Encyclopedia of social and Cultural Anthropology*, London: Routledge, 1996 (2002).

BARTH, Fredrik et alt. (2012). *Una disciplina, cuatro caminos. Antropología británica, alemana, francesa y estadounidense*. Buenos Aires: Prometeo Libros..

BONTE, Pierre & IZARD, Michael: *Diccionario de Etnología y Antropología*, Madrid: Akal, 1996.

BOHANNAN, Paul y GLAZER, Mark, *Antropología. Lecturas*, Barcelona, McGraw Hill Interamericana, 1992.

CARO BAROJA, Julio, *Los fundamentos del pensamiento antropológico moderno*, Madrid, CSIC, 1991.

DARNELL, Regna (comp.), *Readings in the History of Anthropology*, New York, Harper & Row Publishers, 1974.

DESCOLA, Ph. et alt., *Les idées de l'anthropologie*, París, A. Colin, 1988.

ENCICLOPEDIA INTERNACIONAL DE LAS CIENCIAS SOCIALES, dirigida por David L. Sills [Ed. Española, director Vicente Cervera Tomás], Madrid: Aguilar, 1974-1977.

ERIKSEN, Thomas Hylland & NIELSEN, Finn Sivert (2001). *A history of Anthropology*. London: Pluto Press.

EVANS-PRITCHARD, E.E., *Historia del pensamiento antropológico*, Madrid, Cátedra, 1987.

GEERTZ, Clifford, *El antropólogo como autor*, Madrid: Paidós, 1989

GEERTZ, Clifford, *Tras los hechos. Dos paises, cuatro décadas y un antropólogo*, Madrid: Paidós.

HARRIS, Marvin, *El desarrollo de la teoría antropológica*, Madrid, Siglo XXI, 1983.

KAHN, J.S. (ed.), *El concepto de cultura: textos fundamentales*, Barcelona, Anagrama, 1975.

KAPLAN, D. y MANNERS, R.A., *Introducción crítica a la antropología cultural* México, Nueva Imagen, 1979.

KILANI, Mondher, *Introduction à l'anthropologie*, Paris, Editions Payot, 1996.

KUPER, Adam: *Cultura. La versión de los antropólogos*, Barcelona: Paidós, 2001.

- LLOBERA, J.R., *La antropología como ciencia*, Barcelona, Anagrama, 1975 (especialmente, Llobera, J.R.: "Postscriptum: algunas tesis provisionales sobre la naturaleza de la antropología", pág. 373-287).
- LOMBARD, J., *L'anthropologie britannique contemporaine*, París, P.U.F., 1972.
- LOMBARD, J., *Introducción a la etnología*, Madrid, Alianza editorial, 1997.
- LOWIE, R.H., *Historia de la etnología*, México, F.C.E., 1946.
- MARTÍNEZ VEIGA, Ubaldo, *Historia de la antropología: teorías, praxis y lugares de estudio*, Madrid: UNED, 2007.
- MERCIER, P., *Historia de la antropología*, Madrid, Península, 1995.
- PALERM, A., *Historia de la etnología: los profesionales británicos*, México, Instituto Nacional de Antropología e Historia, 1977.
- REYNOSO, C., *Corrientes en antropología contemporánea*, Buenos Aires, Biblos, 1998.
- REYNOSO, C. (compl), *El surgimiento de la antropología postmoderna*, México: Gedisa, 1992.
- ROSSI, I. y O'HIGGINS, E., *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*, Barcelona, Anagrama, 1981.
- SAHLINS, Marshall: *Cultura y razón práctica. Contra el utilitarismo en la teoría antropológica*, Barcelona: Gedisa, 1988.
- SPERBER, D., *El simbolismo en general*, Barcelona: Anthropos, 1988.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Observers observed. Essays on Ethnographic Fieldwork [History of Anthropology (I)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1985.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Functionalism Historicized. Essays on British Social Anthropology [History of Anthropology (II)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1984.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Objects and Others. Essays on Museums and Material Culture [History of Anthropology (III)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1985.
- STOCKING, G. W. (ed.), *Malinowski, Rivers, Benedict and Others. Essays on Culture and Personality [History of Anthropology (IV)]*, Madison, University of Wisconsin Press, 1986.
- STOCKING, G. W., *After Tylor. British Social Anthropology, 1888-1951*, London, The Athlone Press, 1999.